

Nieuwe voerlijn ForFarmers Hendrix speelt in op krachtvoerachtige mais

Effect van herkauwactiviteit op pensgezondheid

Wat is de verteringssnelheid van mais en hoeveel structuur zit erin? Mais gaat steeds meer op krachtvoer lijken, signaleert ForFarmers Hendrix. 'Het rantsoen moet wel genoeg herkauwprikkels aan de pens geven', geeft verkoopleider Onno Hidding als aanleiding voor de nieuwe Torrex-lijn. 'De pens is de motor.'

tekst **Alice Booij**

De vleesveespecialisten van ForFarmers Hendrix is het de laatste jaren steeds vaker opgevallen: vleesvee dat last heeft van pensverzuring. Volgens verkoopleider vleesvee Onno Hidding komt het vooral doordat snijmais 'sneller' is geworden. 'De eigenschappen van mais zijn de laatste jaren sterk veranderd. Dankzij de veredeling bevat de maisplant steeds meer zetmeel en daarmee wordt het voer steeds beter, maar ook sneller in de verticing. De stofwisseling verloopt daardoor sneller en bij vleesveerantsoenen die voor het grootste gedeelte uit snijmais bestaan, ligt pensverzuring steeds vaker op de loer.'

Mais gaat op krachtvoer lijken

Snijmais gaat meer op krachtvoer lijken en bevat daarmee ook steeds minder structuur, geeft Onno Hidding aan. 'Dat

vraagt om het aanpassen van het rantsoen.'

Een verzuurde pens kan zelfs in heel lichte mate al wel grote gevolgen hebben voor de gezondheid van dieren. De herkauwactiviteit neemt af alsook de pensgezondheid en daarmee de algehele gezondheid van de dieren, geeft Hidding aan. 'Terwijl vleesveehouders juist streven naar gezonde dieren. Die vragen minder tijd, heel belangrijk bij grote bedrijven.' De verteringssnelheid van snijmais neemt toe. Hidding: 'Natte snijmais is na inkuilen eerder stabiel dan droge snijmais. Droge snijmais zal gedurende het inkuilproces dus meer veranderen dan vochtige snijmais. Naarmate de mais langer in de kuil zit, neemt de bestendigheid van het zetmeel af. Eigenlijk is de kuil een soort pens waarbij de mais verder geconserveerd wordt. Dat betekent

ook dat bij het minder bestendig worden van de mais, de kuil sneller wordt.'

De voedingsstoffen komen zo eerder op pensniveau beschikbaar en daar houden de vleesveespecialisten in de rantsoenberekening rekening mee, zegt de verkoopleider. 'Dat is ook de aanleiding geweest voor ons nieuwe Torrex-concept.'

Torrex is een berekening van de rantsoenoptimalisatie, waarbij de herkauwindex en de verzuringsindex nieuwe kengetallen zijn die een voorspelling geven over de 'gezondheid' van het rantsoen. Maar ook de krachtvoerders zijn vernieuwd om zo het geheel beter op elkaar te laten aansluiten met een goede voederconversie, hoge groei en veel rendement als resultaat. 'Torrex omvat daarnaast ook het management en de huisvesting rondom de vleesveehouderij, het is een totaalpak', aldus Hidding.

Veel op gevoel

Joost Huijbregts is een van de acht vleesveespecialisten die met Torrex de boer opgaat en naast rosébedrijven meerdere bedrijven met stieren en zoekkoeien in zijn klantenbestand heeft. 'Ik merk dat veel van deze vleesveehouders op gevoel werken en weinig op papier berekenen.' Huijbregts rekent het rantsoen door om zo het uiteindelijke resultaat beter te kunnen voorspellen. 'Je wilt het maximale uit ieder dier halen en voeding is dan

Jake Barten: 'Afmesten met brok, mais en hooi'

Als grossier streeft Theo Barten naar een uniforme kwaliteit vlees voor zijn slagsklanten. 'Consumenten willen hetzelfde soort vlees, dat telkens vergelijkbaar is in vetbedekking en malsheid.' Dat was de reden voor Barten om samen met zijn zoon Jake een half jaar geleden zelf luxe koeien, stieren en kalveren af te mesten. Jake Barten: 'De koeien komen hier mager en dan mesten we ze in twee maanden af op een rantsoen van brok, mais en hooi.' Bijproducten heeft de vleesveehouder niet in het rantsoen. 'Je weet nooit pre-

cies wat er aan voederwaarde in zit', redeneert Jake. 'Bovendien kunnen we de dieren met krachtvoer sneller afmesten. Het is wel duurder, maar door een kortere mestperiode maakt het in saldo weinig uit.' Daarbij is zijn ervaring dat het karkas van binnen sneller vervet met bijproducten. Theo Barten: 'Daardoor daalt het rendement van de koe en ook de klant wordt er niet blij van.' In de laatste fase krijgen de dieren zo'n 10 kilo krachtvoer per dag. 'Er moet wel hooi in het rantsoen om te voorkomen dat de dieren pensverzuring krijgen.'

Jake Barten

Het doorrekenen van het rantsoen hoort ook bij het streven naar gezonde dieren

belangrijk, maar een goede verzorging en huisvesting zijn dan wel voorwaarden.' Hij adviseert dan ook regelmatig managementverbeteringen, zoals het scheren van de dieren. 'We weten dat mijten en schurft groei kosten.'

Voor zoogkoeienhouders is ook de focus op een goede opfok van belang, vult Hidding hem aan. 'De ontwikkeling van de pens begint al bij de jongste dieren. Met het stimuleren van de pensontwikkeling op jonge leeftijd zorg je ervoor dat dieren in de afmestfase genoeg capaciteit hebben om veel voer goed te benutten.'

Een rantsoen met kuil en een beetje A-brok kan in zo'n geval niet toereikend zijn, vindt Huijbregts. 'Hoe zit het dan met de mineralenvoorziening? Door het rantsoen door te rekenen, weet je waar je staat.'

Minder met bijproducten

Huijbregts signaleert bij afmestrantsoenen van vleesvee dat er een trend is naar een simpel rantsoen met mais en krachtvoer. 'Minder stabiele en kwalitatief mindere bijproducten zorgen voor een snellere vervetting, met name in het karkas. Dat kost classificatie en dus euro's. Wellicht dat de kostprijs met het voeren van bijproducten lager is, maar het is de vraag wat je aan de opbrengstkant laat liggen.'

De vleesveespecialisten geven aan dat de kwaliteit van de bijproducten sterk kan variëren. 'Hoe meer bijproducten je voert, hoe meer afwijkingen je kunt hebben in het rantsoen en dat maakt het resultaat onvoorspelbaar.'

Met mais en brok is die voorspelbaarheid groter, geeft Huijbregts aan. 'Je verhoogt de kwaliteit en dat scheelt in de uitbetaling zo maar een dubbeltje per kilo geslacht gewicht.' Vraag dus ook een terugkoppeling van de slachtgegevens, adviseert Huijbregts. 'Dan kun je de voeding verder verfijnen.'

ForFarmers Hendrix heeft naast normale brok ook een all-mash in het rantsoen. 'Die is met name rendabel in de afmestfase', geeft Huijbregts aan. 'All-mash nemen dieren wat langzamer op omdat er meel in zit. Bovendien bevat all-mash wat structuur en is daarmee veiliger in de eindfase van het afmesten. Een hoog geconcentreerd rantsoen in de afmestfase geeft namelijk ook weer risico op verzuring van de pens, vooral bij het raszuivere vleesvee.'

Dat all-mash wat duurder is, is in deze periode dan ook wel rendabel, geeft Huijbregts aan. 'Het draait erom rendement te halen uit investeringen. Meerkosten moeten uiteindelijk ook meeropbrengsten opleveren.' |